

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De ornatu vitæ contemplatiuæ spiritualis per septem dona Spiritus sancti.
Cap. XXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

te ad diuinum radium: quasi diceret: Non queras alium doctorem, nec aliud exemplar, sed te ipsum conuerte introrsum & eleuado omnes vires tuas, vertere ad lumē diuinum, vbi immediatē à Deo doceri, & spiritaliter possis nutrirī. Per huiusmodi continuam introuersionem ad Deum, cognitionem de Deo, & spirituale nutrimentum homo plus in cælo conuersatur quàm in terra, manetq; suspensus in Deo, sicut radius in sole. Huiusmodi etiam spiritalibus radijs anima spiritaliter cibatur, nutritur, & ingiter in Deum trahitur: poteritq; in hoc perseverantiam vel continuam exercitationem ad eò habituari, vt sibi labor sit, & radium iterum descendere, & crux inferioribus occupari, sicut legimus de quadam sancta virgine, quæ Clara dicebatur. Ista omnes cogitationes, & affectiones suas ita in amorem Dei iactauerat, & cum omnibus viribus suis tam continuè in Deum fluebat, quòd anima eius seu spiritus semper in Deo suspensus esse videbatur. Reuelebatur autem cuidam deuotæ personæ, quòd sine intermissione semper in eam fluebant radij diuini, quibus ipsa nutrebat. Et iste influxus trahebat omnes vires eius sursum in Deum, in tantū, vt vsum naturalium virium suarum amitteret. Accidit semel in die Epiphaniæ, ipsam valde vigorosè trahi sursum, ad eò vt triginta diebus sequentibus raptā maneret; ita vt nullam haberet memoriam secularium rerum, nec vllam intelligentiam eorum, quæ circa se fiebant. Non sumebat cibū, vel potum, nihilque sentiebat in corpore suo. Post hoc, quādo ad se redijt, videbantur sibi triginta illi dies non nisi tres fuisse. Quatuor etiam mensibus post præfatos triginta dies, quando se terrenorum cura occupare cogebatur, quia Abbatissa erat cuiusdam monasterij, non potuit cor suum deorsum deducere, aut de temporalibus cogitare: & putabat quòd semper sic permanisset, nisi sedulè coacta fuisset cor suum occupare curis temporalibus. Tertio claritas ista potest recipi in se ipsa, de quo tertium gradum describam. Sic ergo habemus præparationē vitæ contemplatiuæ.

De ornatu vitæ contemplatiuæ spiritualis per septem dona Spiritus sancti. Cap. XXXVIII.

Prosequendo secundum, qualiter ista vita contemplatiua ornari debeat, sciendum, quòd ita mensa liberalitas Dei (postquam se homo fideliter præparauerit) continere se ipsam nō valet, quin ipsum docet non solum sensibili gratia, & amore, verum etiam vult omnes

Timor.

Timoris effectus.

Ezal. 30.

* Alias tolerandum.

morales virtutes ornare, & sublimare perfectis donis Spiritus sancti, quibus totus homo decoratur, & Deo acceptus efficitur: imò desponsatur Deo, & immediatè p̄terunq; vnitur: quia Spiritus sanctus tunc venit cum tribus Theologicis virtutibus, & veluti fons septè riuulis perfluit omnes vires animæ, & replet eas donis suis. Vt autè habeamus notitiam istorum donorum vitam cōtemplatiuam ornantium, sciendum, quòd primum inter ipsa vocatur timor filialis, qui hoc modo animã ornat. Sanctus Thomas dicit, quòd dona Spiritus sancti perficiunt potentias animæ per hoc, quòd ipsas reddunt promptè mobiles à Spiritu sancto, ita quòd Spiritus possit in eis operari quæ voluerit. Et illud primò facit timor filialis, imprimens cordi erga Deum paternã amorosamq; reuerentiã, & volutatem propriam cum gaudio, & desiderio totaliter subdens volutati Dei. Imprimat etiam cordi nobilem erubescentiã coram Deo, quando aliquid facit, quòd Deo displicere possit: quæ erubescentiã cor humiliat, & excitat ad contemptum & displicentiã suis ipsius. Consequenter etiam rejicit omnem seruilem timorem, puta de inferno, purgatorio, iudicio, morte, & similibus; & etiam temporale timorem, scilicet de pœnis, confusionibus, amissione temporalium, persecutione hominum, & similibus: quia resignat se in beneplacitum Dei, & relinquit duntaxat in homine timorem, qui est ad Deum, videlicet eum offendendi, in eius amore tepescendi, familiaritatem eius amittendi, & similia, ita quòd generaliter eiicit omnem timorem, qui pœnam facit, satagitq; se transformare in amorem: presuram etiam cordis ex timore pœnali venientem, conuertit in dulcedinem, sicut David dicit: *Quam magna multitudo dulces donis tuae Domine, quam abscondisti timoribus te.* Timor iste exerceat oculum sinistrum, hoc est, mortificat in exercitijs, & operibus virtuosis omnes alienas intentiones, in quibuscunq; moralibus virtutibus latere possibiles, quæ frequentant homines, qui propriè aut principaliter Deum non querunt: & eleuat intentionem in Deum solum, quia origo operum ex Deo venit, hoc est, ex Spiritu sancto. Et hoc modo dona Spiritus sancti ornant, nobilitant, & exaltant virtutes morales per amorosam intentionem, quam in Deum vehunt, & operantem reddunt voluntarium, & anhelantem ad bonum faciendum, & malum * dimitendum. Hic timor subiectum reddit hominem omni creaturæ secundum suum sentire, & etiam affectum, puta quòd se reputat, sine fictione viliorẽ peccatorem totius mundi, & desiderat etiam talis ab alijs repu-

is reputari, gaudens in omni sui despectione. Tales appellantur in Evangelio *pauperes spiritu*, hoc est, humiles affectione. Secundum donum Spiritus sancti vocatur pietas, & est sancta quaedam liquefactio animæ in virtute pietatis. Ista pietas est spiritualis quaedam deuotio ad omnia seruicia Dei, & affectuosus impulsus ad auxiliandum, & obsequendum omnibus hominibus, veniens ex influxu diuini amoris. Et sicut intentio misericordie, prout est moralis virtus, in exercitijs operum misericordie est naturalis seu humana, ita intentio pietatis in exercitijs operum misericordie est solummodo deificata, quia Deus in omnibus finis eius est. Consequenter sciendum, quod exercitium pietatis consistit in triformi actu. Primo, in honorando, regratiando, & laudando Deum cum magna dilectione, & desiderio; item in mortificando seipsum iuxta beneplacitum Dei, & in ampliando diuinum cultum secundum posse suum in omnibus hominibus: quia Bernardus super illud Pauli. *Exerce te ipsum ad pietatem*, dicit in Epistola ad Fratres de Monte Dei, Ordinis Carthusiensis: Pietas istiusmodi est iugis Dei memoria, continua intentionis actio ad eius intelligentiam, & indefessa affectio ad eius amorem, vt nulla vnquam inueniat seruum Dei, non dicam dies, sed & hora, nisi vel in exercitij labore, & proficiendi studio, vel in experiendi dulcedine, & fruendi gaudio. Et istud est valde contra tepidos spiritu, qui in suis exercitijs multam sensibilem deuotionem recipiunt, & in se inueniunt promptam voluntatem ad omne bonum: sed istiusmodi dono sunt multum ingrati, multumque temporis otiose expendunt sine necessitate, cum tamen nulla exteriori cura necessario sint onerati, & tam magna commoda, vel dispositiones commodos habeant sine intermissione fluendi in Deum. O quam districtam rationem de hoc reddere habebunt propter ingratitudinem donorum Dei, videturque eorum deuotio magis venire ex natura, quam ex Deo, ex quo propter modicam causam, vel etiam sine causa, tam otiose, aut vanè tempus suum consumunt. Amor enim semper trahit hominem ad originem, vnde ipse amor effluxit: si ergo amor istorum esset ex DEO, tractus ipsius tam vigorosus esset ad Deum, quod secum non compareretur otiosum spiritum. Secundo pietas operatur custodiam sanctitatis, sicut Salomon dicit in Proverbij: *Omnis custodia serua cor tuum*, quoniam *ex ipso vita procedit*. Et istud precipue necessarium est homini proficere volenti in vita contemplatiua: quia non poterit pie affici, nisi sanctitatem amet. Idcirco cum Iesus

Matt. 5.
Pietas.

Pietatis effectus.

1. Tim. 4.

Pietas quid

Intepidos spiritu.

* Alias tepidum.
Prouer. 4.

Cant. 5

contemplatiuam animam vocaret ad exteriorem hominem in subsidium aliorum in operibus misericordiae, respondit ipsa in Canticis Canticorum: *Expoliam me tunica mea*, hoc est, exteriori occupatione, heu *quomodo iterum induar illa? laui pedes meos* hoc est, vim intellectiuam, & affectiuam, heu *quomodo iterum inquinabo illos?* scilicet imaginibus creaturarum, quia cum se homo extrouertit, difficile est quin cogatur interdum mediante sensualitate terram tangere, & pati inordinationem aliquam in sensualitate. Tertio operatur abundantiam compassionis fraternae erga omnes homines sine personarum acceptione in subsidijs spiritualibus, vel corporalibus: quia educit hominem cum amorosa compassione, quae cor compungit, & compassiuum efficit in omni necessitate quorumcunq; hominum: & hoc modo generat in ipso generalem quandam amorosam inclinationem, & effluxum ad omnes creaturas propter earum Creatorem, redditque eum beneuolum, obsequiosum, & promptum in quibuscunq; subsidijs, salua discretionem.

Scientia.

Tertium donum est scientia, id est, notitia credendorum, agendorum, vel dimittendorum, ita ut non deuiet homo à via iustitiae. Est enim scientia haec supernaturalis quaedam notitia infusa rationi, per quam exercere valeat omnes virtutes morales in vera perfectione, dans veram notitiam & discretionem omnium virtutum. Istud bonum illustrat & ordinat exteriorem hominem, sicut donum intellectus illustrat & dirigit ad interiorem, & ad caelestia. Qui igitur hoc donum scientiae salubriter accipere voluerit, necesse est ut in se quandam internam diligentiam habeat moriendi omnibus peccatis, & imperfectionibus, viuendiq; perfecte in omnibus virtutibus, & semper clarius perfectiusque virtutes intelligendi, & pro earundem notitia habenda diligentem perquisitionem adhibeat, & Deum exoret, quia ad ista donum istud nos instigat. Haec tria praefata dona proprie deseruiunt actiuae vitae, sicut subsequencia vitae contemplatiuae. Quartum donum vocatur fortitudo, prosequendi scilicet omne opus bonum & exercitium. Et quemadmodum tria praecedentia dona exornant hominem ad perfectionem vitae actiuae, ita donum istud fortitudinis incipit ipsum ornare in vita contemplatiua. Sciendum tamen quod duplex fortitudo spiritualis distinguitur. Quaedam enim dicitur fortitudo simplex, quae facit hominem tam validum & potentem, quod omnia haec inferiora potest deuincere, & praecipue ad tria donatur. Primum, ad perficiendas operationes viriles, quibus superentur peccata, & omnes tenta-

Scientia effectus

ones,

Fortitudo.

ones,

Fortitudo simplex.

tiones contemnuntur; omnia hæc inferiora, & omnia virtutum or-
 namenta conferuentur. Secundò, ad fortiter pugnandum contra ten-
 tationes diaboli, carnis & mundi. Tertio, ad sufferendam omnem tri-
 bulationem, afflictionem, & aduersitatem per veram patientiam, de
 qua dicit Cassiodorus super Psalterium: Patientia vincit aduersa, non
 colluctando, sed sufferendo: non murmurando, sed gratias agendo. Patientia.
 Ipsa est, quæ facies totius voluptatis abstergit; ipsa est, quæ animas Deo
 lympidas reddit: & tunc totus homo exterius, & interius perfunditur
 sapore quodam mellifluo: quia (sicut David dicit: *Cum ipso sum in tri-
 bulatione*) homo pro tunc est in præsentia altissimæ Trinitatis, à qua
 recipit mellifluum saporem internæ suauitatis, & consolationis, cuius
 tractu contemnit omne quod mundi est, liber ab omni inordinatione
 affectionum, vel occupationum, & præebrietaspirituali non sentit
 vllam poenam, tribulationem, aut aduersitatem. Alia nuncupatur for-
 titudo duplex. Fortitudo
duplex.
 Spirituale consolationem, sensibilem gratiam, & omnia dona Dei,
 quantumlibet magna, nobilia, & multiplicia, ita quòd nullo modo
 quiescere consentit in aliqua spiritali consolatione, dulcedine, reue-
 latione, aut in quocunque alio dono: sed omnia nititur pertransire,
 vt eam, quem solum super omnia diligit, ad votum valeat inuenire.
 Quintum donum dicitur consilium, hoc est, consulta, & certa, aut tu-
 ta electio eorum, quæ Deo placita sunt. Istud propriè est donum consi-
 lij, quo erudimur ad discernendum rectè ad dictamen rationis, quid
 vtile, decens & licitum sit: quo subleuamur ad eligendum, quod licet
 decet & expedit: quo denique expeditur ad prosequendum illud ad
 operationem virtuosam. Datur etiam nobis donum istiusmodi, ad cõ-
 sulendum in istis alijs hominibus: differtque à dono sciētix, quod do-
 cet bene iudicare secūdum regulas æternæ legis nobis scriptas: sed istud
 donum docet secūdum regulas æternæ legis bene inuenire, quæ dif-
 ficilia, ardua, & perfecta sunt, per nos agenda aut fugienda, de quibus
 determinata regula nobis præscripta non est, quia non vniformiter à
 singulis quibusque sunt agenda vel cauenda. Donum istud docet nos
 non solum vitare exteriorem multiplicitem, verum etiam quaslibet
 intrinsecas multiplicitates docet transcendere in vnitatem spiritus, o-
 peraturque in nobis similitudinem quandam & iucundam præam-
 bulum supereminentis vnitatis amorosæ fruitionis Dei. Magnū con-
 silium, soli Deo vniri velle in affectu: sed maius consilium, Deo velle
 vniri

vniri per voluntatis conformitatem, etiam in omni aduersitate. Talf
 namque: volūtatis vnione Christus orationem suam terminauit ante
 Math. 26. passionem suam, quando dicebat: *Pater non mea voluntas, sed tua
 fiat*, quod super omnia Patri complacuit. Tunc diuinum beneplacitū
 fideliamatori fit summum gaudium secundum spiritus sensationem;
 Tunc etiā primò aptus efficitur omnia dona Dei in se suscipere, quia
 seipsum & propriā voluntatem, & omnia penitus propter Deum si-
 4. Reg. 2. ne retractatione abnegauit. Tunc deniq; cum Helisæo duplicem spi-
 ritum consilij recipit, videlicet agendi ardua, & grandia, & cum desi-
 derio grauiā & dura patiendi. Sextum donum dicitur intellectus, &
 Intellectus. est lumē quoddam supernaturale, intellectum nostrū illustrās, & sub-
 tilians ad comprehendendum internum spiritualem profectum vita
 contemplatiuæ. Quærit autem lumen istud hominē internum, tran-
 situm sensuum, & omnium imaginum sensualium, & vt natura pe-
 nitus moriatur, & in spiritu uiuat. Quātò enim in nobis amplius mor-
 tificamus naturam, hoc est, naturales passionēs, quæ præcipuè sunt cau-
 sa obtenebrationis intellectus nostri, tantò magis donò intellectus il-
 lastramur, & acquirimus etiam ex hoc spiritualem quendam sursum
 impellentem appetitum ad Deum, qui facit hominem viuacem, &
 vigilantem, & se cōuertentem in Deum. Istud donum habet tres gra-
 4. Intellectus
 8. gradus tres. Primus gradus operatur in homine simplicitatem, & vnita-
 tem spiritus, & claritatem intellectus, ita quòd spiritus in seipso
 simplicatur, clarificatur, & repletur gratia, donisque Dei: similis eti-
 am Deo efficitur per gratiam & deificam charitatem, & stabilitur in
 vnitate cum spiritu Dei. Secundus gradus docet vitam contemplatiuā
 absque omni errore ordinare, conuersari in spiritu, de cælestibus, & di-
 uinis profundam habere intelligentiam, atque ex omnibus creaturis,
 & operibus Dei, intimum ac profundum capere intellectum, & per
 hoc. confurgere in DEVM, ei gratias agendo, laudando, & aman-
 do in omnibus. Tertius gradus docet perfectam notitiam in sub-
 limi contemplatione, qua Deum speculatur in spiritualibus similitu-
 dinibus, quæ eleuato eius intellectu offeruntur, vt in huiusmodi non
 errer aut decipiatur. Hoc etiam donum dat nobis notitiam de simili-
 tudine Dei, quam in nobis per gratiam, charitatem, & virtutes habem-
 us: & de vnitate, quam in Deo possidemus per fructuum amorem;
 Sapiencia; ja. vbi anima potius agitur quam agat, sicut postea audiemus. Septimum
 donum vocatur sapientia, hoc est sapida sciētia, de qua Augustinus di-
 cit

xit libro 14. de Trinitate, quod hæc est vera differentia sapientiæ & scientiæ, quod ad sapientiã spectat intellectualis cognitio æternorum, quæ recipitur cum spiritali experimentalipragustatione celestium, & diuinarum deliciarum: ad scientiam verò prout est donum Spiritus sancti, spectat cognitio rationalis temporalium rerum aut virtutum moralium. Hæc sapientia dat veram cognitionem, quæ intellectã dirigit in omnem veritatem, & spiritualem saporem, qui affectum nostrum erigit ad summi boni saporosam dilectionem. Actus autem eius est, contemplari Deum, non quocunq; modo, sed ex dilectione, cum quadam experimentalisuaauitate in affectu. Sapientia in gradu suo altiori est increata, diciturq; sapientia increata, & proprie est Filius Dei, aut sapientia Patris, quæ semper optat intellectuali creaturæ infundere sapientiam creatam, qua trahatur ad summum bonum agnoscendũ, diligendum, fruendum, & adhaerendum. Nobilissimum autem, quod in homine spiritaliter operatur, est tactus quidam, qui fit in vnitate spiritus, & est nouissimum medium inter Deum, & nos; inter agere, & frui, vel agi; inter viuere, & mori, seu expirare. Quid sit iste actus aut tractus proprie, sentiri quidem poterit, comprehendere aut explicari nunquam, sed generatur ex eo desiderium tam vehemens seu ineffabile fruendi summo bono, & comprehendendi bonũ immensum quod in expertis omnibus incredibile esset. Veruntamen de hoc tactu in subsequentibus plura tangemus. Hæc ergo tetigisse sufficiat, quomodo oporteat eum ornatum esse, qui in spiritali contemplatiua vita verum profectum voluerit habere.

Sapientie actus.

Tactus mysticus.

De resurrectione & profectu vite contemplatiue spiritalis, iuxta tres hominis partes. Cap. XXXIX.

Quomodo in spiritali contemplatiua vita proficere & consergere vsq; ad perfectum quis debeat, nunc prosequendo est sciendum, quod nemo verum profectum habere potest in vita contemplatiua, nisi argumentosa perseuerantia satagat seruare se in exercitatione interioris hominis. Inueniuntur, proh dolor, multi deuoti homines, qui bona quadã simplici; intentione se couertunt ab interiori homine ad exteriora quadã minus vtilia vel necessaria, vel etiam superflua & inutilia, aut etiã nullius reputationis existentia, per naturalem quandam aut sensuale inclinationem ad talia allicientẽ. Cumq; taliter extrouerſi fuerint ex custodia incauta, paulatim oberrare per cordis

Extrouersio.